

Självård • Det åttonde budet

Gud gav en gång det utvalda, befriade Israels folk ord att följa. De tio buden gäller även i dag, Kristus har befriat oss och vi är kallade att leva efter hans vilja. Under år 2006 undervisar Gustav Börjesson om tio Guds bud, ett bud varje månad.

8 Jag är Herren, din Gud ...

Du skall inte bära falskt vittnesbörd mot din nästa.

ALLT SOM GUD SÄGER I BUDEN kommer ur hans kärlek. Han vet hur utsatta vi är. Han vill skydda oss. Han vill skydda livet. Han vill skydda äktenskapet. Han vill skydda det vi äger.

Men Gud vet att vi behöver mer skydd. Han vet att en människa kan fara illa även om hon inte har blivit skadad eller bedragen eller bestulen. Hon kan ändå må dåligt. Det kan vara en plåga för henne att gå till arbetet eller till skolan. Varför? Därför att hon lider av det andra säger om henne.

DET HÄR BUDET GÄLLER inte bara de vittnesmål som avges i tingshuset. Det gäller varje samtal där två talar om en tredje, vare sig det sker i lunchrummet på arbetsplatsen eller i skolkorridoren eller i serveringen på institutionen eller i telefonen.

Det kan hända att vi i ett sådant samtal får höra något nedsettande om en person i vår bekantskapskrets. Kanske nämner sagesmannen det liksom i förbigående. Kanske beklagar han det. Eller kanske det märks att han är ivrig att leverera nyheten: "Har du hört ...?" Hur ska vi göra då? Hur ska vi göra när vi får höra något negativt om andra?

Det finns sammanhang där tråkiga saker måste klaras ut. Så är det i ett företag. Om någon orsakar ett fel i tillverkningen, då måste felet påtalas och åtgärdas. Kritiken måste fram till den eller dem som är ansvariga för felet. Det kan kännas svårt, men det är nödvändigt. På samma sätt är det i en förening eller i en förvaltning – oegentligheter får inte fortgå. De måste påtalas och stoppas.

Men i de vardagliga samtalen gäller det inte sådana fel. Det negativa vi där får höra om andra är snarare ett rykte. Och vad vi ska göra med ett rykte, det talar Syrak om för oss:

FÖR ALDRIG VIDARE VAD NÅGON HAR SAGT; du skall alls inte förlora därpå. Omtala det icke, vare sig för vän eller ovän; håll det dolt, såframt du därmed icke begår synd. ... Har du hört ett rykte, låt det då dö med dig; var lugn, du kommer icke att sprängas sönder därav (Syr. 19:7–8,10).

Men det är inte lätt att hejda negativt prat. Det fordrar både mod och kraft. Men båda dessa egenskaper fick jag i min ungdom bevittna hos en äldre kollega. Det var vid ett tillfälle då jag var inbjuden till hans hem. Samtalet vid bordet kom in på något som en taxichaufför tidigare på dagen hade berättat för honom. Nu ville man veta vad det gällde. Han fick frågan: "Vad var det chauffören sade?" Genast blev han kort i tonen: "Det är inget vi har med att göra." Men man ville inte släppa ämnet. Någon

sade: "Jag tyckte jag hörde att ..." Då satte han resolut upp båda händerna och sade med bestämd röst: "Vi talar inte om detta!"

Varför är ett rykte så frestande? Det beror på att det skänker oss ett slags överläge. Vi kan använda det vi hör till att döma våra medmänniskor. "Se så de bär sig åt! Sådana är då inte vi!" Men vad händer om vi för ryktet vidare? Då begår vi en dubbel synd. Vi syndar i vårt hjärta, med högmod. Vi syndar med vår tunga mot nästan. Vi skadar vår nästa. Det vi säger kan fördärva tillvaron för honom. Elakt prat sprider sig. Det är som att kasta en brinnande tändsticka ifrån sig ute i skogen. Jakob skriver om hur elden som börjar i snåret sprider sig, och blir till en brand som ödelägger hela skogen (Jak. 3:5).

NU KALLAR HERREN OSS TILL RANNSAKAN inför hans ansikte. Vi får be: Utrannsaka mig, Gud, och känn mitt hjärta. Visa mig om jag har vållat ont med min tunga. Förkasta mig inte. Förlåt mig dessa synder, för Jesu skull. Ge mig din Ande. Och gör mig till en människa som tar min nästa i försvar, "urskuldar honom, tänker och talar väl om honom och tyder allt till det bästa".

GUSTAV BÖRJESSON
Prost, Sätla

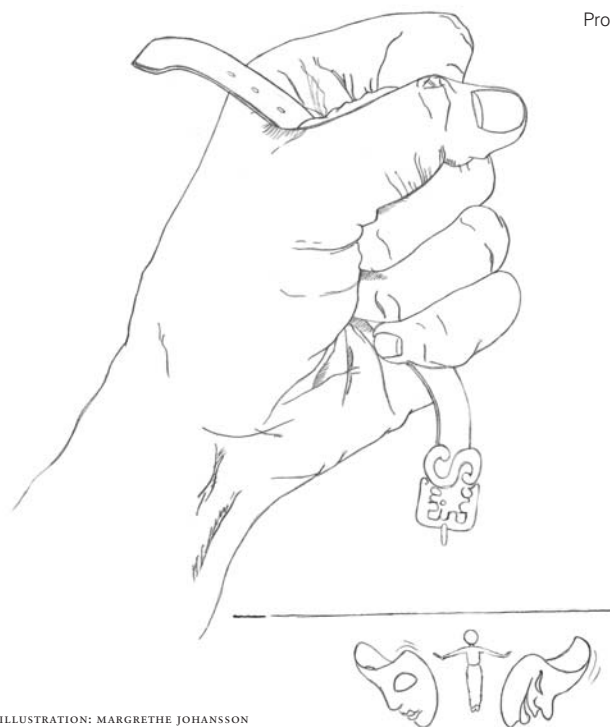


ILLUSTRATION: MARGRETHE JOHANSSON